

Arbetsmarknadsbarometern våren 2009

De senaste rapporterna från ÅSUB

2008:1	Det finska språkets ställning inom det åländska arbetslivet
2008:2	Kvinnors företagande på Åland
2008:3	Konjunkturläget våren 2008
2008:4	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn våren 2008
2008:5	<i>Bornholm - Economic and Innovative Capacity: Dealing with Dichotomies</i>
2008:6	Arbetsmarknadsbarometern våren 2008
2008:7	Ålänningarna och miljön - Beteende och förändringsvilja i vardagen
2008:8	Den åländska flyttningsrörelsen ur ett arbetsmarknadsperspektiv
2008:9	Grönland. En studie i dynamisk självstyrelse
2008:10	Konjunkturläget hösten 2008
2008:11	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn hösten 2008
2009:1	Ålänningarnas kultur- och fritidsvaror
2009:2	Mot den tredje generationens regionpolitik. Lärdomar från Nordens autonomier och perifera ö-regioner
2009:3	Turismens samhällsekonomiska betydelse för Åland 2008
2009:4	Konjunkturläget våren 2009
2009:5	Den åländska beskattningen. Ekonomiska effekter av alternativa framtidsscenarier 2010-2020
2009:6	Ekonomisk översikt för den kommunala sektorn våren 2009
2009:7	Behovet av finska i ålänningarnas vardagsliv. Den svenskspråkiga servicen inom offentlig sektor och handel

Förord

Ett av ÅSUBs prioriterade satsningsområden är den åländska arbetsmarknaden med ett särskilt fokus på arbetskraftens kompetensutveckling samt efterfrågan på personer med olika typer av utbildning och yrken. Under 2006 och 2007 publicerade ÅSUB sålunda på uppdrag av landskapsregeringens utbildningsavdelning rapporter över kompetensbehoven inom den privata sektorn. Dessa rapporter följdes förra året upp av en betydligt bredare studie – även inkluderande den offentliga sektorn – av efterfrågan på arbetskraft med olika typer av utbildning och yrkeskompetens under den kommande 12-månadersperioden.

Beställare och finansiärer är **Arbetsmarknads- och studieserviceenheten (AMS)** samt **landskapsregeringens utbildningsavdelning**.

Det huvudsakliga syftet har varit att bedöma det närmaste årets tillväxt av den sysselsatta arbetskraften inom det privata näringslivets olika branscher och den offentliga sektorns huvudmannaområden (Ålands landskapsregering, kommunerna, staten) och att på motsvarande sätt redogöra för rekryteringsbehovet inom olika yrkesklasser. I rapporten redogörs även för fort- och vidareutbildningsfrekvenserna m.m. inom branscher och sektorer. Här finns också en första översikt över behovet av att bedöma utländska yrkeskvalifikationer vid nyanställningar inom den offentliga sektorn.

Studiens faktaunderlag bygger på enkäter till ett representativt urval arbetsgivare inom den privata sektorn och den offentliga sektorn. Enkätmaterialen har insamlats och bearbetats under våren 2009, i något fall så sent som i maj månad.

ÅSUB vill härmed rikta ett stort tack till alla de företag och myndigheter som bidragit till undersökningen genom att besvara det utskickade enkätformuläret.

Utredare *Richard Palmer* har haft det övergripande ansvaret för rapportens innehåll och utformning. Han har även stått för bearbetningen enkätmaterialen och de kvantitativa och kvalitativa analyserna, samt utformat de elektroniska web-enkäterna.

Mariehamn i juni 2009

Bjarne Lindström
Direktör

Innehåll

Förord	5
Innehåll	5
Figurförteckning	6
Tabellförteckning	7
1. Sammanfattning	9
2. Uppdrag, förutsättningar, metoder och centrala begrepp	12
3. De mest efterfrågade yrkesgrupperna	14
4. Behovet av arbetskraft inom det privata näringslivet	22
4.1 Förväntade förändringar på den privata arbetsmarknaden	22
4.2 Avgångar från arbetsmarknaden	28
4.3 Vilka yrkesgrupper kommer att efterfrågas till det privata näringslivet under året? ..	29
5. Arbetskraftsbehovet inom den offentliga sektorn	34
6. Fortbildning	39
6.1 Fort-/vidareutbildning inom den privata sektorn	39
6.2 Fort- och vidareutbildning inom den offentliga sektorn	41
7. Bedömning av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn	44
Referenser	46
Bilaga 1: Klassificeringar	47
Yrkesklassificering: Aggregering av huvudgrupperna i <i>Yrkesklassificeringen 2001</i>	47
Branschindelning	47
Bilaga 2: Enkäter	48

Figurförteckning

Figur 1. De fem förväntat mest efterfrågade yrkesgrupperna våren 2008 och våren 2009.....	15
Figur 2. Prognos över rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet på Åland, efter yrkesgrupp, våren 2009 och våren 2008	21
Figur 3. Förväntad nettotillväxt av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på Åland, på ett års sikt våren 2008 och våren 2009, efter bransch	24
Figur 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, efter bransch (antal helårstjänster)	25
Figur 5. Förväntat antal nyanställda, avgångar, och förändring i antal sysselsatta i det privata näringslivet på Åland under 2009 (exklusive säsongsarbetskraft).....	29
Figur 6. Rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet, våren 2008 och våren 2009, efter yrkesstatistikens huvudgrupper (ISCO).....	30
Figur 7. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens tillväxt (antal helårstjänster	33

Tabellförteckning

Tabell 1. Det beräknade rekryteringsbehovet av olika yrkesklasser, på ett års sikt maj 2008 och maj 2009 rangordnade efter antal 2009. (Endast varaktiga rekryteringar, ej säsongarbetskraft)	16
Tabell 2. Prognos för rekryteringsbehovet (varaktiga helårstjänster, ej säsongarbetskraft), efter yrkesklass och sektor, maj 2009 - maj 2010	19
Tabell 3. Förväntad nettotillväxt av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på ett års sikt. Antal helårstjänster efter bransch	23
Tabell 4. Förväntat rekryteringsbehov* inom det privata näringslivet. Antal helårstjänster, efter bransch.....	25
Tabell 5. Förväntad rekrytering* inom det privata näringslivet under det kommande året efter aggregerade yrkesområden 2007, 2008 och 2009.	28
Tabell 6. Pensionsavgångar på Åland, 2005-2008	28
Tabell 7. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens tillväxt (antal helårstjänster	33
Tabell 8. Förväntat förändring av antalet anställda och förväntat antal rekryteringar (helårstjänster) inom offentliga sektorn	34
Tabell 9. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom landskapsförvaltningen våren 2008 och våren 2009	35
Tabell 10. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den offentliga hälso- och sjukvården våren 2008 och våren 2009	36
Tabell 11. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den kommunala sektorn våren 2008 och våren 2009	37
Tabell 12. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom skolorna, våren 2008 och våren 2009	38
Tabell 13. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den statliga sektorn, våren 2008 och våren 2009	38
Tabell 14. Andelen som fortbildar sig varje år i det privata näringslivet, efter bransch 2006-2009 (procent).....	39
Tabell 15. Fortbildning/vidareutbildning som man kan tänka sig bekosta under det närmaste året, inom det privata näringslivet. Procentuella andelen av företagen inom branscherna som angivit respektive alternativ.....	41
Tabell 16. Fortbildning inom den offentliga sektorn (andelar och antal personer)	42

1. Sammanfattning

I denna rapport redovisar ÅSUB för andra gången en prognos över rekryteringsläget på i princip hela den åländska arbetsmarknaden för den närmaste 12-månadersperioden. Vi presenterar en prognos över behovet av rekrytering av arbetskraft per bransch i den privata sektorn och per område i den offentliga sektorn.

Våren 2009 har vi en exceptionell situation med en djup ekonomisk kris i vår omvärld. Den åländska arbetsmarknaden kan inte undgå att påverkas av detta. Den sysselsatta arbetskraftens volym förväntas minska med cirka 0,9 procent under den närmaste 12-månadersperioden, vilket motsvarar 101 helårstjänster. Redan inför 2008 var förväntningarna inom det privata näringslivet beträffande arbetskraftens tillväxt mindre optimistiska än våren 2007. Våren 2009 kan vi konstatera att förväntningarna överlag är pessimistiska. Enligt vår prognos kommer de sysselsattas antal i det privata näringslivet att minska med motsvarande 92 helårstjänster (-1,1 procent) och inom den offentliga sektorn med 9 helårstjänster (-0,3 procent).

De dämpade förväntningarna inom det privata näringslivet avspeglar de försämrade konjunkturutsikterna. Inom de flesta branscher förväntas en minskning av den totala personalstyrkan. Vår prognos säger att endast branschen 'transport och kommunikation', där sjöfarten ingår, och finanssektorn kommer att behålla sin storlek. De största minskningarna ser ut att ske inom branschen 'övrig service' som rymmer allt från konsult- och IT-företag till frisörsalonger och andra leverantörer av företags- och personliga tjänster. Där räknar vi med en minskning motsvarande 43 helårstjänster, inom byggsektorn (minskning med 20 helårstjänster) och inom tillverkningsindustrin, exklusive livsmedelsindustrin, (minskning med 17 helårstjänster).

ÅSUB:s prognos över antalet varaktiga nyanställningar – det totala rekryteringsbehovet – omräknade till helårstjänster, under den närmaste 12-månadersperioden är 450, varav 271 i privat och 179 i offentlig sektor. 'Varaktiga' betyder i sammanhanget att vi bortser från säsongsarbetskraften. Anställningarna avser såväl ersättande som nya tjänster. Det förväntade rekryteringsbehovet har gradvis minskat under de senaste tre åren, från 372 våren 2007 till 271 denna vår, och detta trots en ökning av antalet pensionsavgångar.

Rekryteringsbehovet är svagt inom primärnäringsarna (motsvarande 7 helårstjänster), livsmedelsindustrin (3), vatten och el (2), hotell- och restaurang (0), och finanssektorn. Inom byggsektorn minskar det förväntade rekryteringsbehovet från 36 för ett år sedan

till motsvarande 8 helårstjänster i år och inom branschen övriga tjänster (person- och företagstjänster), från 76 till 30.

Inom branschen 'transport och kommunikation' där sjöfarten är den tunga delen förväntas rekryteringsbehovet vara stort under året, till följd av stora avgångar. Behovet motsvarar 150 helårstjänster.

Inom industrin (förutom livsmedelsindustrin) är rekryteringsbehovet något större än för ett år sedan (17 helårstjänster) och inom handeln likaså (48).

Inom den offentliga sektorn räknar vi med en rekrytering under den närmaste 12-månadersperioden motsvarande 56 helårstjänster inom kommunsektorn (exklusive skolorna), 50 inom skolorna (inklusive Högskolan på Åland), 49 inom sjukvården, 19 inom landskapsförvaltningen, och 6 inom de statliga enheterna på Åland.

I och med den förväntat minskande efterfrågan på arbetskraft under den kommande 12-månadersperioden, räknar vi med en minskad efterfrågan på de flesta yrkesgrupper. Emellertid ser efterfrågan på *däcksmanskap och maskinpersonal* ut att öka markant i förhållande till fjolåret, så pass mycket att vi räknar med en efterfrågan motsvarande 41 helårstjänster.

Yrkesgruppen *data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap*, (varav de flesta i praktiken är dataspecialister), ser enligt vår prognos ut att vara den näst mest eftersökta gruppen under den kommande 12-månadersperioden. För denna yrkeskategori förväntar vi oss ett behov motsvarande 34 helårstjänster, som dock är mindre än hälften av det beräknade behovet för ett år sedan.

Rekryteringsbehovet av *försäljare och butikskassörer* ökar i förhållande till fjolåret och de beräknas bli den tredje mest eftersökta yrkesgruppen (31 helårstjänster). Förklaringen till denna ökning av efterfrågan ligger förmodligen i ett ökat antal pensionsavgångar.

Chefer inom ekonomi, administration och personal efterfrågas inom såväl det privata näringslivet som inom den offentliga sektorn, sammanlagt 25 till antalet.

Rekryteringsbehovet till den offentliga hälso- och sjukvården ser ut att minska i förhållande till fjolåret. Behovet av kategorin *primärskötare, närvårdare m.fl.* komma att ligga på motsvarande 23 helårstjänster. Behovet av *sjukskötare, röntgenskötare m.fl.*,

kommer däremot att vara mindre än det var i fjol (15), likaså behovet av *överläkare, specialläkare m.fl.* (10).

Vår prognos säger att det kommer att behövas rekryteras sammanlagt 22 *ämneslärare och lektorer*, dessutom kommer det att behövas motsvarande 18 helårstjänster av kategorin *klasslärare och barnträdgårdslärare*.

Såväl inom det privata näringslivet, som inom den offentliga sektorn efterfrågas *kontorspersonal*, sammanlagt motsvarande 22 helårstjänster.

Lågkonjunkturen inom byggsektorn ser i år ut att slå hårt mot yrkeskategorin *byggnadshantverkare och VVS:are*. Vi räknar med att rekryteringsbehovet inte kommer att vara större än motsvarande 5 helårstjänster (att jämföra med 25 för ett år sedan).

2. Uppdrag, förutsättningar, metoder och centrala begrepp

Rapportens primära syfte är att, för det första, bedöma tillväxten på ett års sikt av antalet sysselsatta inom den privata sektorns olika branscher och inom den offentliga sektorns olika delar (landskapsförvaltningen, den kommunala sektorn, skolorna, den offentliga sjukvården och den statliga sektorn). För det andra redogör vi också på motsvarande sätt för rekryteringsbehovet avseende olika yrkesklasser. Uppdragsgivare för denna arbetskraftsbarometer har varit Arbetsmarknads- och studieserviceenheten (AMS) på Åland. Arbetsmarknadsbarometern fungerar som en integrerad del av ett större prognospaket tillsammans med ÅSUB:s konjunkturrapporter.

De två sekundära syftena har varit att dels redogöra för fortbildningsfrekvensen inom de olika branscherna och sektorerna, och dels att preliminärt kartlägga behovet av att bedöma yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn på Åland, som vi gör på uppdrag av Utbildningsavdelningen vid Ålands Landskapsregering.

Uppgifterna vi bygger på kommer dels från några frågor som ingår i den årliga konjunkturenkäten till den privata sektorn (se enkäter sid. 48-50), som skickas till ett urval åländska företag, dels från en arbetskraftsenkät som vi i början av maj skickat ut till i princip hela den åländska offentliga sektorn (se sid. 50-55).

Vårt underlag för den privata sektorn härleds alltså från de svar ett representativt urval åländska företag lämnar till oss. Det innebär att dessa företag kommer att representera fler än sig själva. Företagens svar viktas utifrån storleken på företagens personalstyrka. De data om utvecklingen på den privata arbetsmarknaden vi får ut av våra beräkningar blir på så sätt ett prognostiserat närmevärde.

När det gäller den offentliga sektorn, däremot, har vi ett så pass heltäckande underlag att svaren inte behöver viktas. Därför torde också precisionen vara relativt god.

De viktigaste begränsningarna i arbetskraftsbarometern är följande.

- (1) Den 'tredje sektorn'; frivilligorganisationerna, (Folkhälsan, Röda korset, m.fl.), föreningarna och församlingarna är än så länge inte inkluderade i vår undersökning.

- (2) Vi har endast uppgifter om *efterfrågan* på vissa yrkesgrupper, men vi har ingen möjlighet att redovisa detaljer i *utbudet* av arbetskraft eller om avgångar till följd av pension, studier, emigration i olika branscher och sektorer.

I denna rapport används några grundbegrepp som bör förtydligas. Begreppet 'helårstjänst', som vi använder för att ange den sysselsatta arbetskraftens volym aggregerat, bransch- eller sektorsvis, representerar arbetsinsatsen från en person på heltid under ett helt år. Ett alternativt begrepp för helårstjänst är 'personårsverk'.

Det '*totala rekryteringsbehovet*' motsvarar alla nyanställningar som behöver göras dels för att täcka upp pensions- och andra avgångar, dels de eventuella tillkommande helt nya arbetsplatserna. Ett förväntat negativt rekryteringsbehov inom en bransch skulle alltså innebära att arbetskraftsvolymen förväntas minska.

Nettotillväxten av den sysselsatta arbetskraften under ett år är lika med volymen nyanställda minus avgångarna under ett år – allt omräknat till helårstjänster.

Vi beräknar endast det vi kallar det 'varaktiga' rekryteringsbehovet, och de varaktiga nyanställningarna. Det innebär att *vi bortser från säsongsarbetskraften*. I den mån säsongsanställda övergår till att bli mer varaktigt anställda kan man utgå från att de finns med i beräkningarna.

3. De mest efterfrågade yrkesgrupperna

Låt oss inledningsvis påminna om att när det i fortsättningen talas om 'nyrekrytering' och rekryteringsbehov handlar det uteslutande om *varaktig* rekrytering; anställningar som är ämnade att räcka minst ett år. Den arbetskraft som anställs tillfälligt säsongsvis är alltså inte inkluderad.

De mest efterfrågade yrkesgrupperna våren 2009 redovisas i rangordning i *Tabell 1*. Som jämförelse anges också antalet efterfrågande våren 2008. Som framgår av tabellen är skillnaden i det förväntade antalet nyrekryteringar stor mellan i år och i fjol. I år förväntas rekryteringsbehovet på den åländska arbetsmarknaden hamna på motsvarande 450 helårstjänster, att jämföra med fjolårets förväntade 579. De fem mest eftersökta yrkesgrupperna visas också i *Figur 1*.

Våren 2009 är den mest efterfrågade yrkesgruppen under den kommande 12-månadersperioden *däcksmanskap, och maskinpersonal* (*Tabell 1, Figur 1*). Eftersom man inom branschen *transport och kommunikation*, där sjöfarten är den tunga delen, förväntar sig endast en marginell ökning av personalstyrkan kan vi utgå från att de 41 helårstjänster som vi räknar med att kommer att eftersökas i första hand handlar om rekryteringar för att ersätta avgångar. Hursomhelst ser efterfrågan ut att öka markant i förhållande till fjolåret.

Den näst största yrkeskategorin som efterfrågas är *data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap*. Liksom för ett år sedan utgörs majoriteten i denna grupp av dataspecialister, som efterfrågas av expansiva tjänsteföretag inom det privata näringslivet. Efterfrågan är emellertid mycket svagare denna vår. Vår prognos säger att det omräknat till helårstjänster kommer att behöva rekryteras sammanlagt motsvarande 34 helårstjänster under den närmaste 12-månadersperioden, att jämföra med de förväntade 72 för ett år sedan. Här avspeglar sig utan tvekan den avmattade konjunkturen.

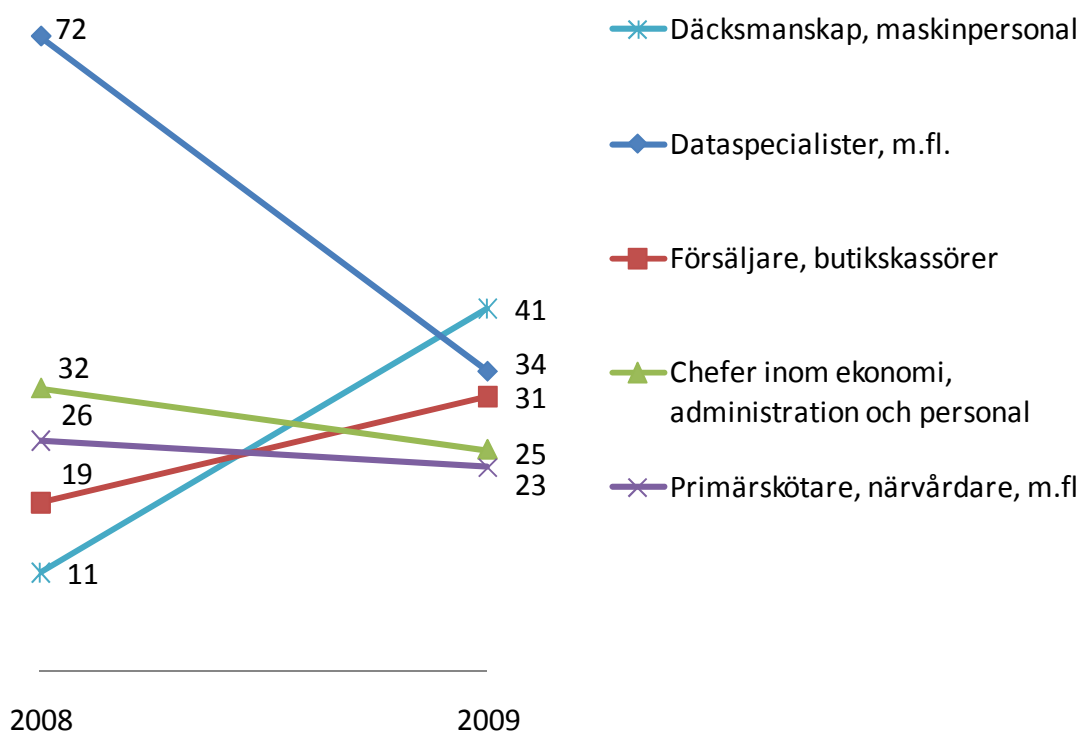
Yrkesgruppen *försäljare och butikskassörer* är den tredje mest eftersökta (31 helårstjänster, *Tabell 1*). Eftersom vi inom handeln väntar oss en försvagning av konjunkturen och faktiskt en negativ tillväxt av det totala antalet sysselsatta i branschen (*Tabell 3, Figur 3*) utgår vi från att förklaringen till denna ökning av efterfrågan ligger i större pensionsavgångar. Det kan i sammanhanget noteras att vi är på väg in i en period

med allmänt större årliga pensionsavgångar (Tabell 6).

En annan viktig yrkesgrupp, *chefer inom ekonomi, administration och personal*, efterfrågas inom såväl det privata näringslivet som inom den offentliga sektorn; sammanlagt 25 till antalet, att jämföra med förväntningarna om 32 för ett år sedan (Figur 1). Denna yrkeskategori förväntas bli den fjärde mest eftersökta på den åländska arbetsmarknaden.

Rekryteringsbehovet inom den offentliga hälso- och sjukvården är vanligtvis stort på Åland. Den kommande 12-månadersperioden förväntas behovet av kategorin *primärskötare, närvårdare m.fl.* komma att ligga på motsvarande 23 helårstjänster (26 för ett år sedan). Behovet av kategorin *barnavårdsarbetare* ser däremot ut att bli större i år (14) än i fjol (10).

Figur 1. De fem förväntat mest efterfrågade yrkesgrupperna våren 2008 och våren 2009

Tabell 1. Det beräknade rekryteringsbehovet av olika yrkesklasser, på ett års sikt maj 2008 och maj 2009 rangordnade efter antal 2009. (Endast varaktiga rekryteringar, ej säsongsarbetskraft)

Yrken	Antal 2008	Antal 2009
Totalt	579	450
Däcksmanskap, maskinpersonal	11	41
Data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap	72	34
Försäljare, butikskassörer	19	31
Chefer: inom ekonomi, administration och personal	32	25
Primärskötare, närvårdare m.fl.	26	23
Övrig kontorspersonal	24	22
Ämneslärare och lektorer	24	22
Kaptener, styrmän, maskinbefäl	8	20
Experter inom försäljning och finansiering	0	18
Klasslärare och barnträdgårdslärare	24	18
Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	22	15
Serveringspersonal	5	15
Maskinmontörer, -reparatörer	3	14
Barnavårdsarbetare	10	14
Dataoperatörer och liknande	11	13
Kockar, storhushållspersonal	13	12
Fastighetsskötsel	25	11
Överläkare, specialläkare m.fl.	19	10
Fordonsförare, chaufförer	17	8
Städare	4	8
Sekreterare, dataregistrerare, (m.fl.)	15	7
Kundservice inom penningtrafik	7	7
Handledare inom socialsektorn (ungdomsledare m.fl.)	5	5
Byggnadshantverkare, VVS	25	5
Experter inom fysik, kemi och teknik	0	5
Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	12	4
Specialister inom samhälls- och socialvetenskaper	6	4
Farmaceuter	2	3
Drifts- och verksamhetschefer (inkl. rektorer)	5	3
Fiskodlingsarbetare	10	3
Administrativa tjänstemän	2	2
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	1	2
Barnmorskor	4	2
Gräns- och sjöbevakare	3	2
Köksbiträden	1	2
Poliser	7	2
Sjukhus- och vårdbiträden	9	2
Specialister inom juridik	4	2
Överskötare och avdelningsskötare	3	2
Läkare	2	2
Servicepersonal (personliga tjänster; frisörer m.fl.)	5	2
Elektriker, elmontörer	9	2
Brandmän	0	1

Fortsättning nästa sida

Tabell 1, fortsättning

Yrken	Antal 2008	Antal 2009
Fysio- och ergoterapeuter m.fl.	1	1
Hälsovårdare	1	1
Studiehandledare, m.fl.	4	1
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer	4	1
Universitets- och höskollärare	6	1
Journalister, konstnärer m.fl.	0	1
Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	0	1
Processarbetare (träförädling och papperstillverkning)	1	1
Besiktningstekniker	2	0
Gatu- och anläggningsarbetare	3	0
Häradsutmättningsman (biträdande utmättningsman)	1	0
Lagerarbetare	2	0
Skatteberedare och –inspektörer	2	0
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap	3	0
Speciallärare	3	0
Tulltjänstemän	1	0
Tvätteriarbetare	17	0
Övrig personal i kundservice (inkl. alarmoperatörer)	3	0
Övriga maskinoperatörer och montörer	22	0

Anm.: Siffrorna är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskrafts- och konjunkturenkäter

Inom sjukvården ser efterfrågan på kategorin *sjukskötare, röntgenskötare m.fl.* att minska avsevärt, från 22 för ett år sedan till 15 idag. Efterfrågan på *överläkare, specialläkare m.fl.* ser ut att bli betydligt mindre än under fjolåret (10 i år 19 i fjol). Inom det privata näringslivet räknar man också med att behöva rekrytera läkare motsvarande 2 helårstjänster.

Såväl inom det privata näringslivet, som inom den offentliga sektorn efterfrågas kontorspersonal, sammanlagt motsvarande 22 helårstjänster, 2 färre än i fjol enligt vår prognos.

Liksom för ett år sedan räknar vi med att den största enskilda yrkesgruppen som kommer att efterfrågas till den offentliga sektorn under den närmaste 12-månadersperioden är *ämneslärare och lektorer*. Enligt vår prognos kommer det att behöva rekryteras sammanlagt motsvarande 22 helårstjänster av denna yrkeskategori. Dessutom kommer det behövas motsvarande 18 helårstjänster av kategorin *klasslärare och barnträdgårdslärare*.

Omsättningen på sjöfolk ser ut att bli rätt stor under det kommande året. Vi nämnde

tidigare att *däcksmanskap, och maskinpersonal* ser ut att bli den mest efterfrågade yrkesgruppen. Men det kommer även att behövas *kaptener, styrmän och maskinbefäl*, sammanlagt 20, enligt vår prognos.

En yrkeskategori som inte efterfrågades alls för ett år sedan, men som nu ser ut att behövas är *experter inom försäljning och finansiering* (motsvarande 18 helårstjänster).

Andra efterfrågade yrkesgrupper är *serveringspersonal* (15) *maskinmontörer och -operatörer* (14) *dataoperatörer och liknande* (13) *kockar, storhushållspersonal* (13). Också *fastighetsskötare* förväntas bli en relativt efterfrågad yrkeskategori under perioden fram till maj 2010 (11), även om efterfrågan är betydligt mindre än för ett år sedan (25).

För ett år sedan var den näst största av de efterfrågade yrkeskategorierna inom den privata sektorn *byggnadshantverkare och VVS:are* (25 helårstjänster). Lågkonjunkturen inom byggsektorn ser i år ut att slå hårt mot denna yrkeskategori. Vi räknar med att rekryteringsbehovet inte kommer att vara större än motsvarande 5 helårstjänster.

Övriga efterfrågade yrkeskategorier redovisas i *Tabell 1*, och hela den förväntade rekryteringen sammanfattas i *Tabell 2*.

Tabell 2. Prognos för rekryteringsbehovet (varaktiga helårstjänster, ej säsongsarbetskraft), efter yrkesklass och sektor, maj 2009 - maj 2010

Huvudgrupp	Yrkesklass	Privata sektorn	Kommun-sektorn*	Skolorna	Sjukvården (offentliga)	Landskaps-förvaltningen**	Statliga enheter	Totalt
Chefer och högre tjänstemän	Drifts- och verksamhetschefer (inkl. rektorer)	1		2				3
	Chefer: inom ekonomi, administration och personal	12	7			5		25
Specialister	Data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap	31	1	1		1		34
	Överläkare, specialläkare m.fl.				10			10
	Läkare	2						2
	Överskötare och avdelningsskötare				2			2
	Universitets- och högskollärare			1				1
	Ämneslärare och lektorer			22				22
	Klasslärare och barnträdgårdslärare		8	10				18
	Studiehandledare, m.fl.			1				1
	Specialister inom juridik					2		2
	Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor					2		2
	Specialister inom samhälls- och socialvetenskaper		2			2		4
	Journalister, konstnärer m.fl.	1						1
3. Experter	Experter inom fysik, kemi och teknik	2	2	1				5
	Dataoperatörer och liknande	13						13
	Kaptener, styrmän, maskinbefäl	20						20
	Säkerhets- och kvalitetsinspektörer						1	1
	Farmaceuter	3						3
	Fysio- och ergoterapeuter m.fl.				1			1
	Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	3	2		10			15
	Barnmorskor				2			2
	Hälsovårdare				1			1
	Experter inom försäljning och finansiering	18						18
	Administrativa tjänstemän						2	2
	Gräns- och sjöbevakare						2	2
	Handledare inom socialsektorn (ungdomsledare m.fl)		5					5

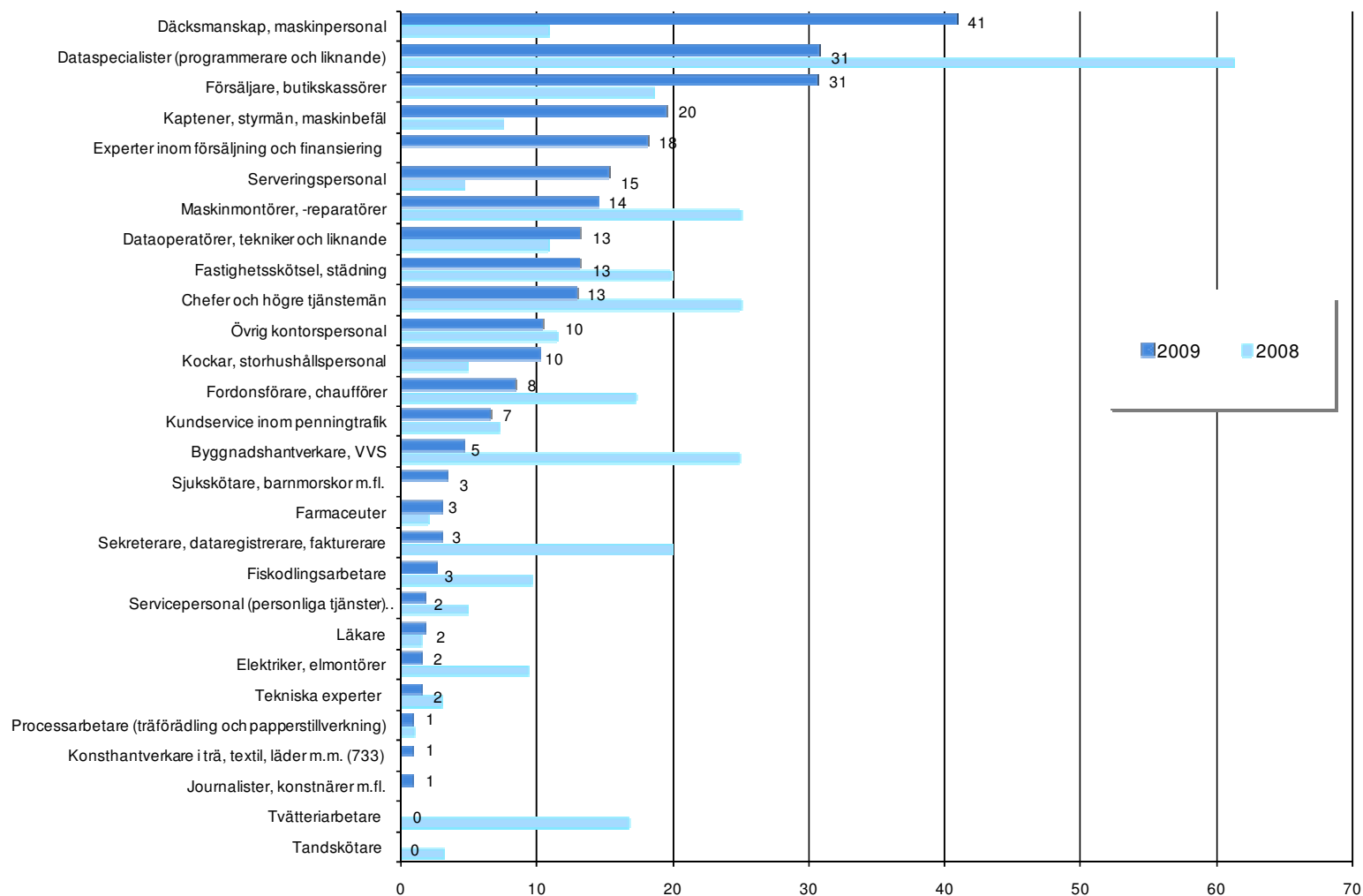
Anm.: Talen är avrundade. *) Kommunerna och kommunalförbunden, **) exklusive ÅHS och Högskolan på Åland

Tabell 2, fortsättning

<i>Huvudgrupp</i>	<i>Yrkesklass</i>	Privata sektorn	Kommun-sektorn*	Skolorna	Sjukvården (offentliga)	Landskaps-förvaltningen**	Statliga enheter	Totalt
Kontorspersonal och personal i kundservicearbete	Sekreterare, dataregistrerare, (m.fl.)	3			2	2		7
	Övrig kontorspersonal	10	5	1	2	3	1	22
	Kundservice inom penningtrafik	7						7
Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	Serveringspersonal	15						15
	Kockar, storhushållspersonal	10	2		1			12
	Primärskötare, närvårdare m.fl.		11		12			23
	Barnavårdsarbetare		6	8				14
	Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.		4					4
	Servicepersonal (personliga tjänster; frisörer m.fl.)	2						2
	Brandmän		1					1
	Poliser					2		2
	Försäljare, butikskassörer	31						31
Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	Fiskodlingsarbetare	3						3
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	Byggnadshantverkare, VVS	5						5
	Maskinmontörer, -reparatörer	14						14
	Elektriker, elmontörer	2						2
	Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	1						1
Process- och transportarbetare	Processarbetare (träförädling och papperstillverkning)	1						1
	Fordonsförare, chaufförer	8						8
	Däcksmanskap, maskinpersonal	41						41
Övriga arbetstagare	Sjukhus- och vårdbiträden				2			2
	Köksbiträden				2			2
	Städare	6			2			8
	Fastighetsskötsel	7	1	3				11
	totalt	271	56	50	49	19	6	450

Anm.: Talen är avrundade. *) Kommunerna och kommunalförbunden **) exklusive ÅHS och Högskolan på Åland

Figur 2. Prognos över rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet på Åland, efter yrkesgrupp, våren 2009 och våren 2008

4. Behovet av arbetskraft inom det privata näringslivet

4.1 Förväntade förändringar på den privata arbetsmarknaden

ÅSUB har i år i samband med konjunkturenkäten ställt några frågor om företagens försörjning av arbetskraft i ett ettårsperspektiv (se enkätfrågorna 12-14 i konjunkturenkäten, Bilaga 2, s. 49). För det första bad vi dem uppge storleken på den nuvarande arbetsstyrkan och den förväntade storleken på personalstyrkan om ett år. För det andra bad vi företagen uppskatta antalet nyanställningar under den kommande 12-månadersperioden. För det tredje bad vi dem uppge antalet förväntade rekryteringar av specifika yrkesgrupper. Därmed har vi kunnat uppskatta förändringarna på arbetsmarknaden som helhet och på branschnivå i ett 12-månadersperspektiv.

Vi var intresserade av att dels prognostisera arbetskraftens volymtillväxt i det privata näringslivet, dels av att uppskatta det förväntade rekryteringsbehovet, samt att försöka ringa in var det kan komma att bli svårigheter att rekrytera yrkesfolk.

Vid läsningen av prognosresultaten bör man ha i minnet att beräkningarna grundas på de förhållanden som gäller just vid tillfället när företagen fyller i enkäten, och eftersom vi inte har den praktiska möjligheten att fråga alla företag i alla branscher, måste de företag vi frågar representera flera än sig själv (de tilldelas en speciell vikt beroende på sin storlek och ibland beroende på branschens storlek). Här ligger alltid en möjlighet till felbedömning – det finns en risk att företagen som vi frågar, inte är helt representativa för övriga företag i branschen.

Vilka förändringar i arbetskraftens storlek i det privata näringslivet kan vi förvänta på ett års sikt? Sammanställningen i *Tabell 3* av svaren från vår konjunkturenkät visar förväntningarna om tillväxt av personalstyrkan inom företagen. Siffrorna redovisas i kolumnen längst till höger. De branschvisa siffrorna om förväntade förändringar i personalstyrkan (motsvarande helårstjänster) som företagen själva uppgivit i enkäten redovisas också i *Figur 3*. Den sammanlagda totala förändringen för år 2009 ligger på en minskning motsvarande 92 helårstjänster.

Tabell 3. Förväntad nettotillväxt av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på ett års sikt. Antal helårstjänster efter bransch

	Våren 2007	Våren 2008	Våren 2009
Totalt	148	111	-92
Primärnäringsar	-5	0	-2
Livsmedelsindustri	1	-1	0
Övrig industri	20	11	-17
Vatten och el	0	2	0
Bygg	33	23	-20
Handel	9	11	-9
Hotell- och restaurang	-6	12	-3
Transport och kommunikation	25	7	2
Finans	3	3	1
Övrig service	67	43	-43

Källa: ÅSUB:s konjunkturenkäter

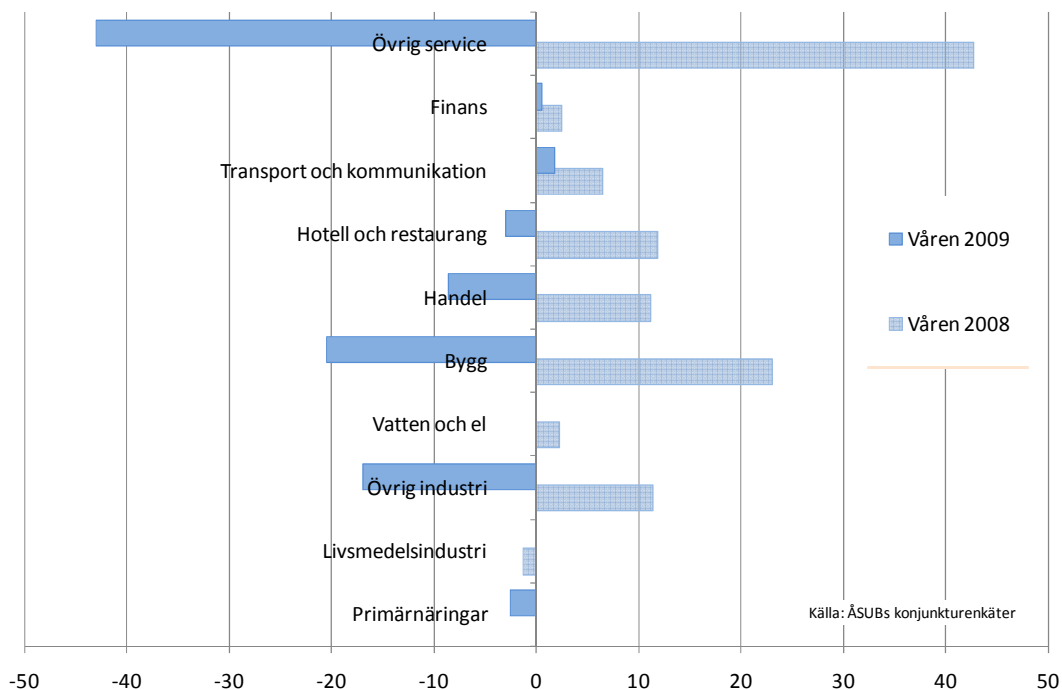
Av siffrorna i översta raden i *Tabell 3* framgår att förväntningarna om att kunna expandera personalstyrkan inom det privata näringslivet gradvis försämrats under de senaste tre åren. Förväntningarna dämpades redan våren 2008 när man förväntade sig en tillväxt motsvarande endast 111 helårstjänster. Nu, ett år senare kan krisförväntningarna tydligt avläsas. *Endast inom branscherna 'transport och kommunikation' och 'finans', förväntar man sig i år en svagt positiv tillväxt av antalet sysselsatta (Figur 3).* De sammanvägda resultaten från vår konjunkturenkät visade på en övervikt för förväntningen att tillväxten i den totala personalstyrkan skulle komma att bli negativ. Den prognosen ligger helt i linje med den fördjupade lågkonjunkturen

Det privata näringslivet förväntar sig sammantaget att den sysselsatta arbetskraften de facto kommer att minska under 2009, med motsvarande 92 helårstjänster.¹

Skillnaden i förväntningar på den aggregerade nivån mellan 2008 och 2009 kommer sig i första hand av de starkt negativa förväntningarna inom 'övrig industri', och inom de tidigare tillväxtbranscherna 'bygg' och 'övriga tjänster'.

¹ De prognostiserade nyanställningarnas antal inom det privata näringslivet var år 2007: 372, år 2008: 311, och år 2009: 271 (*Tabell 5*).

Figur 3. Förväntad nettotillväxt av antalet sysselsatta inom det privata näringslivet på Åland, på ett års sikt våren 2008 och våren 2009, efter bransch

Om vi mer i detalj ser på de enskilda branscherna (*Tabell 4, Figur 4*) kan vi notera att man inom primärnäringsarna förväntar sig att arbetsstyrkan kommer att minska marginellt (-2 helårstjänster). Inom livsmedelsindustrin förväntar man sig en oförändrad arbetsstyrka (0), och inom den övriga tillverkningsindustrin förväntar man sig enligt prognosen en minskning på -17 helårstjänster. Vatten- och elbranschen förväntar sig enligt beräkningarna *status quo*, men svaren i konjunkturenkäten var något motstridiga; det antydde också där att det kan komma till någon tjänst.

Byggsektorn omfattar företag som förutom att de arbetar med uppförande av hus, också arbetar med elinstallationer, anläggning av vägar, VVS-arbeten, och måleriarbeten. Branschens storlek växlar starkt med konjunkturen. Mätt i antalet helårstjänster låg det enligt arbetsställeregistret på 627.

I vår konjunkturrapport tidigare i vår kunde vi konstatera att ”barometerutslagen i branschens samlade förväntningar är de mest negativa sedan ÅSUB började med sin konjunkturenkät våren 1998.”²

² ÅSUB Rapport 2009:4, Konjunkturläget våren 2009, s. 48

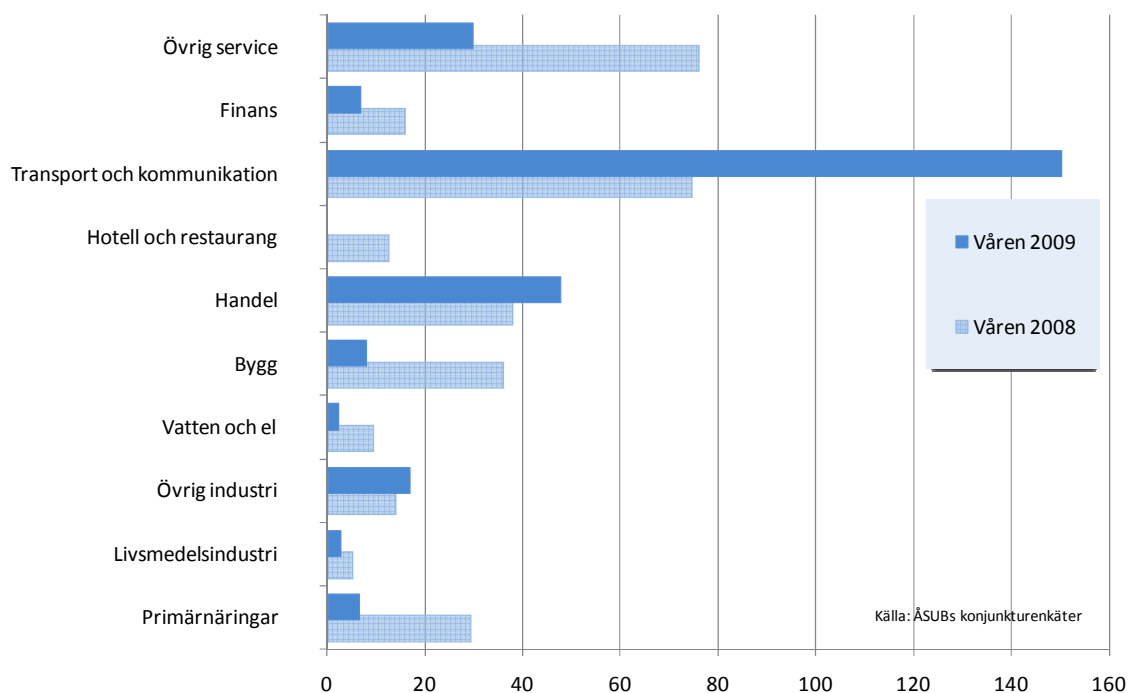
Tabell 4. Förväntat rekryteringsbehov* inom det privata näringslivet. Antal helårstjänster, efter bransch

	Våren 2007	Våren 2008	Våren 2009
Totalt	372	311	271
Primärnäringsar	4	29	7
Livsmedelsindustri	1	5	3
Övrig industri	45	14	17
Vatten och el	3	9	2
Bygg	39	36	8
Handel	36	38	48
Hotell- och restaurang *	1	13	0
Transport och kommunikation	163	75	150
Finans	9	16	7
Övrig service	71	76	30

*) Varaktiga nyanställningar (exklusive säsongsarbetskraft)

Källa: ÅSUB:s konjunktürenkäter

Figur 4. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet, efter bransch (antal helårstjänster)

Den avmattade konjunkturen inom den tidigare tillväxtbranschen *bygg* avspeglas i de starkt negativa förväntningarna om personalstyrkans tillväxt (se *Tabell 4, Figur 4*). Man förväntar sig en minskning av personalstyrkan i storleksordningen 20 personer.

Personalgenomströmningen och avgångarna inom byggbranschen är relativt stora, vilket gör att man trots en förväntad minskning av personalstyrkan kan komma att rekrytera under året. Nyrekryteringarna ser emellertid ut att komma att minska i förhållande till fjolåret. Som framgår av *Tabell 4* har emellertid förväntningarna gällande antalet nyrekryteringar inom byggbranschen också minskat, från 39 för två år sedan till 8 i år.

Inom *handeln* förväntar man sig enligt vår prognos en minskning av branschens personalstyrka motsvarande 9 helårstjänster (*Tabell 4, Figur 4*). Denna bransch står för det näst största prognostiserade antalet nyanställningar; 48 helårstjänster. Med den förväntade minskningen av det totala antalet sysselsatta, skulle det, om prognosen slår in, betyda att man i branschen räknar med ett stort antal avgångar.

Vi har i våra konjunkturrapporter tidigare påpekat att utvecklingen inom *hotell- och restaurangbranschen* är synnerligen svår att prognostisera, vilket säkert har med karaktären på verksamheten att göra. Branschen är starkt väder- och säsonsberoende och genomströmningen av anställda är mycket stor, och behovet av arbetskraft omräknat till helårstjänster kan vara svår att bedöma till och med för företagaren själv som lämnar uppgifterna till oss. Vi har försökt komma till rätta med osäkerheterna i prognoserna för branschen genom att enbart räkna med det vi kallar varaktiga anställningar; anställningar som förväntas bestå under minst ett år. Därmed faller säsongsarbetskraften utanför. Inte desto mindre kvarstår svårigheterna att förutse konjunkturen inom branschen och säkert kommer att kvarstå i framtiden.

Överlag kan man säga att förändringar i arbetskraftens storlek säger en del om hur branscherna utvecklas men berättar egentligen inte så mycket om hur arbetsmarknaden kommer att se ut. Branschernas efterfrågan på arbetskraft bestäms visserligen delvis av konjunkturen; men i minst lika hög grad av åldersstruktur (pensionsavgångar) och genomströmningsgrad.

Prognosen för hotell- och restaurang var för ett år sedan ett positivt tillskott på 13 helårstjänster. Som framgår av *Tabell 3* är prognosen för det kommande året en minskning av arbetsstyrkan med motsvarande -3 helårstjänster. Inga varaktiga anställningar kommer enligt vår prognos att göras inom branschen under året.

Blir det ett sådant utfall kan den åländska arbetsmarknaden inte räkna med någon större draghjälp från denna bransch. Om då också rekryteringsbehovet hamnar på det prognostiserade antalet 0, så har vi att göra med i stort sett *status quo*, under det kommande året. Det bör i sammanhanget påpekas att vi här rör oss med ett 12-månadersperspektiv vilket gör att tillfälliga säsongsarbetskraften inte är medräknade.

Förväntningarna om en positiv tillväxt av personalstyrkan inom den dominerande branschen *transport och kommunikation* där sjöfarten ingår, har gradvis dämpats de senaste åren. Som framgår av *Tabell 3* förväntar man sig en marginell förändring av den samlade personalstyrkan under det kommande året. Vi förväntar oss att denna dominerande bransch i den åländska ekonomin kommer att stå för mer än hälften av det varaktiga rekryteringsbehovet under året (*Tabell 4, Figur 4*). Den nära liggande slutsatsen av detta är att vi kommer att ha en ovanligt stor omsättning på arbetskraft och stora avgångar under den kommande 12-månadersperioden.

Den åländska *finanssektorn* har under året expanderat utomlands i och med det landbaserade åländska näringslivets största utländska direktinvestering; Kaupthing-affären, som innebar ett tillskott till branschens samlade personalstyrka på cirka 150 personer. Någon expansion på den åländska marknaden ser det emellertid inte ut att bli från branschens sida under det närmaste året. Som visas i *Tabell 3*, raden näst längst ner, har förväntningarna om en positiv tillväxt av branschen varit modesta. Förväntningarna i dagsläget är en expansion motsvarande en helårstjänst. Med en förväntad nivå på nyanställningarna motsvarande 7 helårstjänster, blir de prognostiserade avgångarnas antal i branschen 6.

För ett år sedan kunde vi konstatera att prognosen för branschen *övrig service*, d.v.s. företag som sysslar med personliga och företagstjänster antydde att branschen är en vital och expansiv del av det åländska näringslivet. Nu ser det ut som om man förväntar sig att den ekonomiska krisen skall komma att minska den samlade personalstyrkan med lika mycket som man för ett år sedan förväntade sig att den skulle öka, nämligen med 43 helårstjänster (*Tabell 3, Figur 3*). Det förväntade rekryteringsbehovet i branschen ligger på motsvarande 30 helårstjänster, vilket skulle innebära att avgångarnas antal skulle hamna på motsvarande 73 helårstjänster.

Tabell 5. Förväntad rekrytering* inom det privata näringslivet under det kommande året efter aggregerade yrkesområden 2007, 2008 och 2009.

	Våren 2007		Våren 2008		Våren 2009	
	Förväntat antal nyanställda	Procent	Förväntat antal nyanställda	Procent	Förväntat antal nyanställda	Procent
Totalt	372	100	311	100	271	100
Lednings-, specialist- och expertarbete	106	28	112	36	101	39
Kontors- och servicearbete	113	30	64	21	103	29
Manuellt arbete	153	41	135	43	67	32

*) Endast varaktiga anställningar

Anm.: För en förklaring till vilka underkategorier som ingår i de tre huvudkategorierna se Bilaga 1

Källa: Bearbetning av data från ÅSUB:s konjunktürenkäter

Tabell 6. Pensionsavgångar på Åland, 2005-2008

2005	2006	2007	2008
346	314	308	378

Källa: Pensionsskyddscentralen

4.2 Avgångar från arbetsmarknaden

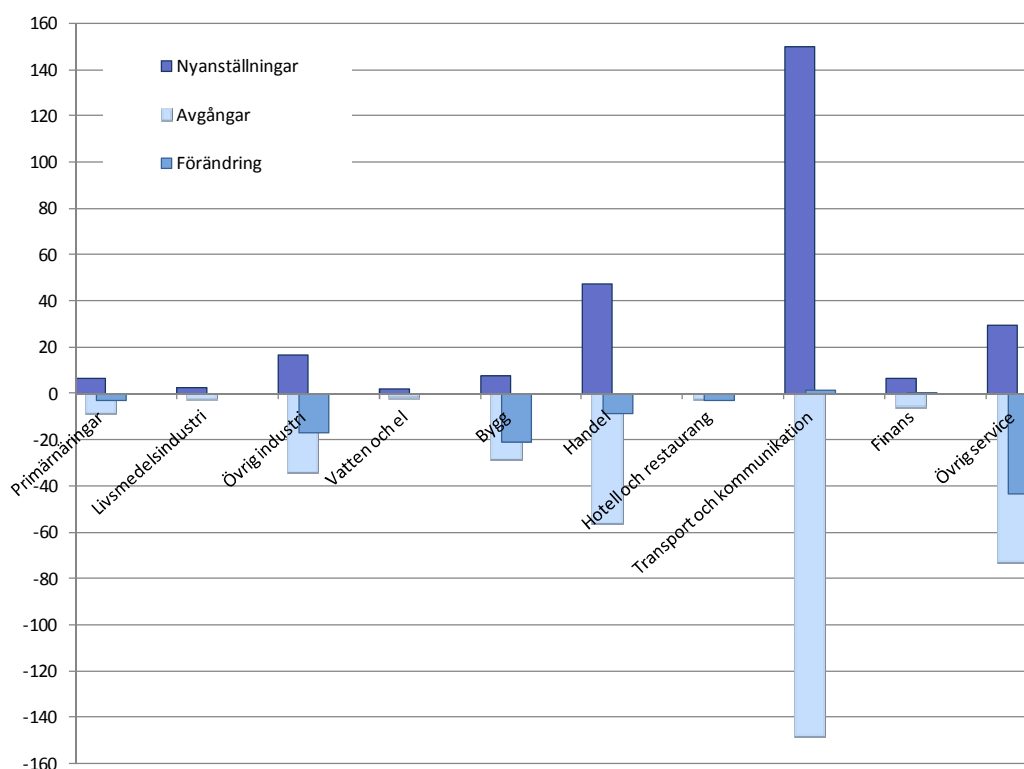
Avgångarna från den åländska arbetsmarknaden sker i första hand (1) via pensionsavgångar, men också genom (2) avgångar till studier och genom (3) utflyttning. De två sista kategorierna överlappar delvis varandra.

Pensionsavgångarna på Åland från privat och offentlig sektor var 346 personer år 2005, 314 år 2006, 308 år 2007 och 378 2008 (*Tabell 6*). Att antalet avgångar sjönk mellan 2005 och 2007 beror på att årskullarna födda under det andra världskriget som nu går i pension var relativt små. Enligt uppgifter från Pensionsskyddscentralen var antalet pensionsavgångar 2008 på Åland 378. Pensionsavgångarna kommer enligt våra prognoser att fortsättningsvis ligga kring cirka 370-380 per år i början av 2010-talet.

Vår prognos om den sammanlagda volymen på *nyanställningarna* i det privata

näringslivet är 271 personer (helårstjänster). Med en prognostiserad negativ nettotillväxt av antalet sysselsatta på Åland i den privata sektorn om -92 personer, skulle det innebära att avgångarna från den privata sektorn bör ligga kring uppskattningsvis 361 personer detta år. Det inkluderar pensionsavgångar, avgångar till studier, emigration och avgångar till följd av uppsägningar och andra orsaker.

Figur 5. Förväntat antal nyanställda, avgångar, och förändring i antal sysselsatta i det privata näringslivet på Åland under 2009 (exklusive säsongsarbetskraft)

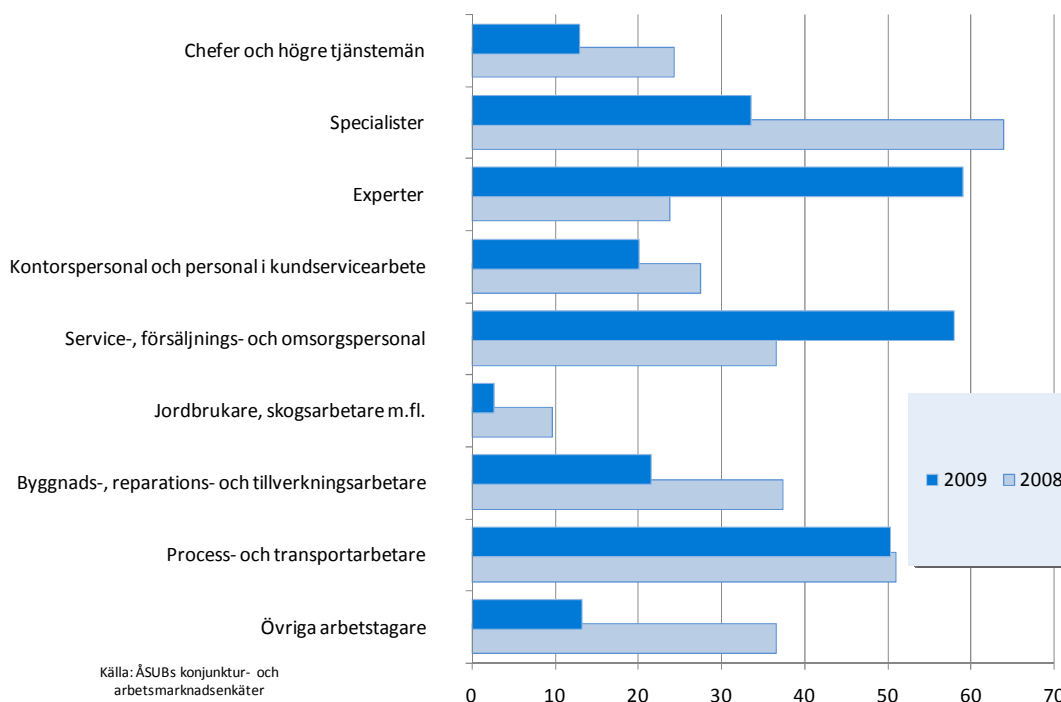
4.3 Vilka yrkesgrupper kommer att efterfrågas till det privata näringslivet under året?

I årets konjunkturenkät ställdes frågor till företagen angående vilken yrkesinriktning man kommer att efterfråga hos den personal man planerar att nyanställa och vilken yrkesinriktning man tror kommer att bli svårast att få tag på.

Vi sammanfattar det prognostiserade behovet av arbetskraft inom det privata

näringslivet genom att summera behovet enligt yrkesklassificeringens statistiska huvudgrupper (ISCO).³ Mycket grovt kan vi räkna med att behovet inom kategorierna 'chefer och högre tjänstemän', 'specialister, och 'experter', motsvarar krav på högskolekompetens, medan behovet inom kategorierna 'kontorspersonal och personal i kundservicearbete', 'service-, försäljnings- och omsorgspersonal', byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare, och delar av kategorin 'process- och transportarbetare' motsvarar krav på utbildning på gymnasie- eller institutnivå. Inom kategorin 'övriga arbetstagare' kan vi utgå ifrån att kraven på utbildning utöver grundnivå är låg.

Figur 6. Rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet, våren 2008 och våren 2009, efter yrkesstatistikens huvudgrupper (ISCO)

- *Chefer och högre tjänstemän.* I år förväntar vi oss ett betydligt mindre rekryteringsbehov av chefer inom ekonomi, administration och personal samt drifts- och verksamhetschefer (13 helårstjänster) inom det privata näringslivet än för ett år sedan (se *Figur 6*).

³ För en översikt över ISCO-klassificeringen se http://www.stat.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2001/index_sv.html.

- *Specialister.* För den kommande 12-månadersperioden förväntar vi oss en rejäl nergång i efterfrågan på specialister, som i detta sammanhang närmast uteslutande handlar om dataspecialister. Det handlar om en nära nog halvering av efterfrågan från 64 för ett år sedan till 34 i år (*Figur 6*).
- Efterfrågan inom yrkeskategorin *experter* ser ut att öka rejält detta år, i förhållande till fjolåret (från 24 till 59 helårstjänster). Orsaken till detta är den förväntade stora nyrekryteringen av personal inom kategorin 'experter inom finansiering och försäljning' motsvarande 18 helårstjänster, och det ökade behovet av sjökapten, styrmän, maskinbefäl (20 helårstjänster).
- Efterfrågan på kategorin *kontorspersonal och personal i kundservicearbete* ser också den ut att komma att minska i förhållande till fjolåret (från 27 till 20, se *Figur 6*).
- Behovet av personal inom kategorin *service-, försäljnings- och omsorgspersonal* kommer enligt vår prognos att öka från 37 för ett år sedan till 58 den kommande 12-månadersperioden. Orsaken till detta är dels ett ökat behov av försäljare och butikskassörer men också av serveringspersonal. Behovet av kockar till det privata näringslivet ser ut att hålla sig på samma nivå som i fjol.
- Inom kategorin *jordbrukare, skogsarbetare m.fl.* ser det ut att främst behövas ett fåtal fiskodlingsarbetare.
- För ett år sedan bedömde vi att ett stort antal *byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare* skulle komma att behövas. Vi ser nu en kraftig nergång i efterfrågan på byggnadshantverkare, VVS-are elektriker och elmontörer på grund av lågkonjunkturen inom byggsektorn. Däremot stiger efterfrågan på maskinmontörer, och -reparatörer.
- Vår prognos pekar på att även detta år kommer ett stort antal *process- och transportarbetare* att efterfrågas under året (motsvarande 50 helårstjänster). Detta år kommer rederierna att behöva rekrytera ett betydligt större antal däcksmanskap och maskinpersonal än för ett år sedan. Däremot ser det ut som om behovet av arbetskraft inom underkategorin 'övriga maskinoperatörer och montörer' som var bland de mest efterfrågade yrkeskategorierna för ett år sedan,

kommer att vara obefintligt.

- Arbetskraft inom kategorin *övriga arbetstagare* till vilken hör fastighetsskötsel, städning, tvätteriarbete, kommer att vara mycket mindre eftersökta under den kommande 12-månadersperioden än under motsvarande period i fjol. Det beror i första hand på att behovet av nyrekrytering av kategorin tvätteriarbetare var ovanligt stort för ett år sedan.

Vilka yrkesgrupper blir svåra att få tag på under året? Företagen inom det vi här kallar primärbranschen, det vill säga i princip fiskodling och trädgårdsodling förutser inga problem med sin arbetskraftförsörjning under året.

Inom livsmedelsindustrin förutspår man att det eventuellt kan bli svårt att rekrytera *chefstjänstemän*. Inom övrig industri nämns *mediasäljare* och *journalist*. Inom branschen *vatten* och *el* nämner man *drifttekniker elnät*, *planeringstekniker* som platser som det kan det bli svårt rekrytera till.

Företagen inom byggbranschen förväntar sig att det kan bli svårast att få tag på *elektriker*, *byggnadshantverkare*, *arbetsledare*, *elplanerare*, *projektledare*.

Inom branschen 'handel' förväntar man sig att det kan bli svårt att hitta *sekreterare*, *mekaniker och reparatörer*, *verkstadsmontörer och tekniker inom IT*.

Hotell- och restaurang förutspår inga problem i rekryteringen, medan den yrkesgrupp som blir svårast att rekrytera inom transport och kommunikation förväntas bli *maskin- och däcksbefäl*, *chaufförer* och *dataspecialister*. Övriga kategorier som nämns är *shipmanager*, *restaurang- och kökspersonal* och *reparatörer*.

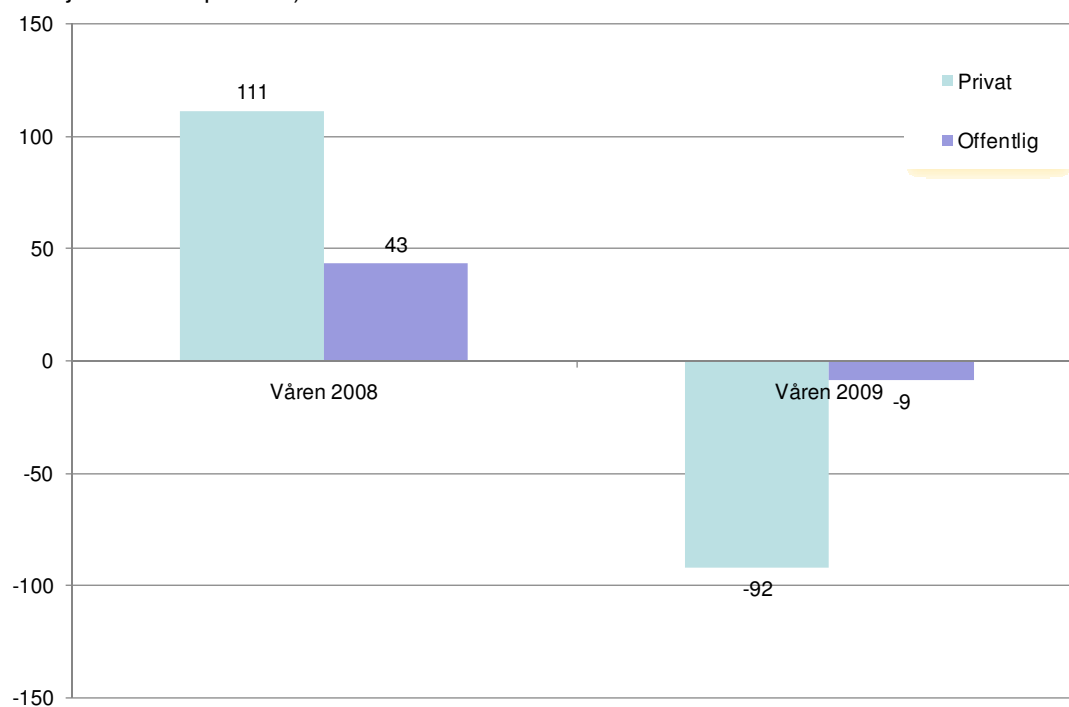
Inom finansbranschen förväntar man sig inga rekryteringsproblem, medan man inom den breda branschen 'övriga tjänster' tror att det kan bli svårt att hitta *dataspecialister* (databasadministratörer, programmerare, nätverksutbildade) men också *företagshälsovårdare*.

Tabell 7. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens tillväxt (antal helårstjänster och procent) under den närmaste 12-månadersperioden våren 2008 och våren 2009

	Våren 2008		Våren 2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Totalt	154	1,3	-101	0,9
Privat	111	1,5	-92	-1,1
Offentlig	43	1,0	-9	-0,3

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter

Figur 7. Prognos över den sysselsatta arbetskraftens tillväxt i privat och offentlig sektor (antal helårstjänster och procent) våren 2008 och våren 2009

5. Arbetskraftsbehovet inom den offentliga sektorn

I detta avsnitt använder vi begreppet *landskapsanställda* för att beteckna alla anställda vid landskapets allmänna förvaltning, lagberedningen, Ålands polismyndighet och alla övriga underställda myndigheter/byråer förutom Högskolan på Åland och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). De underställda enheterna är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, Ålands polismyndighet, Landskapsalarmcentralen, AMS, Motorfordonsbyrån och ÅSUB. ÅHS' arbetskraftsbehov redovisas skilt och Högskolans arbetskraftsbehov redovisas tillsammans med övriga skolors.

Tabell 8. Förväntat förändring av antalet anställda och förväntat antal rekryteringar (helårstjänster) inom offentliga sektorn

	Arbetsstyrkans förändring (antal)	Procent	Rekryteringar (antal)	Procent
Totalt	-9,0	-0,3	179	5,2
Kommunsektorn	11	0,9	56	4,3
Hälso- och sjukvården (offentliga)	4	0,4	49	5,7
Skolorna	-3	-0,5	50	7,7
Landskapsförvaltningen	-14	-3,1	19	4,3
Statliga sektorn	-7	-4,2	6	3,0

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkät

Vår prognos säger att volymen anställda inom den offentliga sektorn ser ut att minska med motsvarande 9 helårstjänster; vilket är 0,3 procent av den nuvarande arbetsstyrkan (*Tabell 8*). Detta kan jämföras med den negativa tillväxten under 2009 inom den privata sektorn på 1,1 procent (*Tabell 7*). Det skulle innebära att den relativa fördelningen mellan den offentliga och den privata sektorn på den åländska arbetsmarknaden skulle ändras så att den offentliga ökade sin andel något.

Prognosen är att man inom den offentliga sektorn sammanlagt kommer att behöva nyanställa motsvarande 179 helårstjänster (5,2 procent av den nuvarande arbetsstyrkan, se *Tabell 8*). Kommunsektorn, skolorna, och hälso- och sjukvården står för det största antalet nyanställda.

Volymen anställda vid *landskapsförvaltningen* och landskapsregeringen underställda enheter ser ut att minska med motsvarande 14 helårstjänster; vilket är drygt 3 procent av

den nuvarande arbetsstyrkan (*Tabell 8*). Det ser ut som om ökningen av pensionsavgångarna bland landskapsanställda kommer att hanteras genom att man undviker att nyanställa. Antalet nyanställningar beräknas inte bli fler än 19, vilket är hälften av de förväntade anställningarna för ett år sedan (*Tabell 8*). Liksom för ett år sedan är det kvalificerade yrkeskategorier som efterfrågas mest; några chefer och högre tjänstemän, ett par jurister, ett par specialister inom data, teknik och naturvetenskap, ett par specialister inom samhälls- och socialvetenskap, och två specialister inom museisektorn.

Tabell 9. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom landskapsförvaltningen våren 2008 och våren 2009

Yrkesgrupp	Våren 2008	Våren 2009
Chefer och högre tjänstemän	6	4
Specialister inom juridik	4	2
Specialister inom data, teknik och naturvetenskap	5	2
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap	4	2
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap	2	0
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor	1	2
Besiktningstekniker	2	0
Alarmoperatörer	1	0
Sekreterare, textbehandlare m.fl.	1	2
Övrig kontorspersonal	4	3
Poliser	7	2
totalt	37	19

Anm. 'Landskapsförvaltningen' är här exkl. ÅHS och Högskolan på Åland

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Volymen av den sysselsatta arbetskraften inom den åländska offentliga *sjukvården* förväntas växa med cirka 4 helårstjänster motsvarande en procentuell tillväxt på 0,4 procent. Antalet nyanställningar förväntas bli cirka 49 (77 i fjol) motsvarande 5,7 procent av arbetskraften. Vi vet inte vad minskningen av det förväntade antalet nyanställningar under prognosperioden beror på. Omsättningen, som vanligtvis är stor, kan ha minskat tillfälligt, pensions- och andra avgångar kan ha minskat, eller det kan vara sparbetinget som slår igenom på personalsidan.

De förväntade nyanställningarna omräknade till helårstjänster redovisas i *Tabell 10*. Inom den offentliga hälso- och sjukvården ser efterfrågan på kategorin 'sjukskötare, röntgenskötare m.fl.' att minska avsevärt, från 20 för ett år sedan till 10 idag. Efterfrågan på 'överläkare, specialläkare m.fl.' ser ut att bli betydligt mindre än under fjolåret (10 i år, 19 i fjol). Därtill kommer bland annat 2 sjukhus- och vårdbiträden, 2 barnmorskor och 3 överskötare och avdelningsskötare, inom ÅHS.

Volymtillväxten av den sysselsatta kommunalt anställda arbetskraften (exkl. skolorna) förväntas bli cirka 11 helårstjänster motsvarande en tillväxt på 0,9 procent, vilket är något lägre än vid motsvarande bedömning för ett år sedan. Antalet nyanställningar förväntas uppgå till cirka 56 (71 ifjol, se *Tabell 11*), motsvarande en tillväxt på drygt 4 procent av den sysselsatta arbetskraften inom sektorn.

Tabell 10. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den offentliga hälso- och sjukvården våren 2008 och våren 2009

Yrkesgrupp	Våren 2008	Våren 2009
Överläkare, specialläkare m.fl.	19	10
Överskötare och avdelningsskötare	3	2
Barnmorskor	4	2
Hälsovårdare	1	1
Fysio- och ergoterapeuter m.fl.	1	1
Sekreterare, dataregistrerare m.fl.	5	2
Övrig kontorspersonal	5	2
Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	20	10
Kockar, storhushållspersonal	1	1
Primärskötare, närvårdare m.fl.	10	12
Sjukhus- och vårdbiträden	4	2
Köksbiträden	1	2
Städare och fastighetsskötare	1	2
Lagerarbetare	2	0
Totalt	77	49

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkät

Som framgår av *Tabell 11* ligger tyngdpunkten i kommunsektorns arbetskraftsbehov på omsorgssidan. Här redovisar vi behovet exklusive personal i skolorna. Antalet barnskötare, familjedagvårdare, primärskötare, närvårdare som kommer att behövas under den kommande 12-månadersperioden är fortfarande stort, men mindre än vid motsvarande bedömning ifjol.

Vi ser också att behovet av barnträdgårdslärare/förskollärare (8), ligger på en något lägre nivå än ifjol (10). Det förväntade behovet av chefer och högre tjänstemän är däremot större; 8 i år att jämföra med 5 för ett år sedan.

Skolornas (inklusive Högskolan på Åland) samlade personalstyrka beräknas minska med 3 helårstjänster (cirka 0,5 procent). Antalet ersättande och helt nya anställningar förväntas uppgå till motsvarande 50 helårstjänster, vilket motsvarar cirka 8 procent av nuvarande arbetsstyrkan, och är 20 mindre än vid motsvarande bedömning i fjol. Som *Tabell 12* visar, gäller det största behovet – liksom i fjol – ämneslärare (22) och klasslärare (10). Dessutom finns ett behov av motsvarande 8 helårstjänster av personal inom kategorin 'primärskötare, närvårdare m.fl.'

Tabell 11. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den kommunala sektorn våren 2008 och våren 2009

Yrkesgrupp	Våren 2008	Våren 2009
Chefer och högre tjänstemän	5	8
Data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap	3	1
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap	1	2
Barnträdgårds-/förskollärare	10	8
Experter inom fysik, kemi och teknik	3	2
Sjukskötare m.fl.	2	0
Handledare inom socialsektorn (ungdomsledare m.fl.)	5	5
Övrig kontorspersonal	3	5
Restaurang- och storhushållspersonal (inkl. kockar)	2	2
Barnavårdsarbetare	10	6
Primärskötare, närvårdare m.fl.	13	11
Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	6	4
Sjukhus-, vård- och köksbiträden, städare m.fl.	5	0
Brandmän	0	1
Fastighetsskötare m.fl.	1	1
Gatu- och anläggningsarbetare	3	0
Totalt	71	56

Anm.: Talen är avrundade. Rekryteringsbehovet till arbetsplatser vid skolorna är ej medräknade, de redovisas skilt

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Staten är en förhållandevis liten arbetsgivare på Åland. Här kan man förvänta sig vissa förändringar under den närmaste 12-månadersperioden. Det ser ut som om den samlade personalstyrkan kan komma att minska med cirka 7 helårstjänster och att antalet nyanställningar blir 6 till antalet.

Nyrekryteringen ser i nuläget ut att komma att begränsa sig till ett par sjöbevakare, ett par administrativa tjänstemän och en enstaka kontorist (*Tabell 13*).

Tabell 12. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom skolorna, våren 2008 och våren 2009

Yrkesgrupp	Våren 2008	Våren 2009
Drifts- och verksamhetschefer	2	2
Universitets- och högskollärare	6	1
Ämneslärare och lektorer	24	22
Klasslärare	14	10
Speciallärare	3	0
Studiehandledare	2	1
Programledare	1	0
Experter inom fysik, kemi och teknik	0	1
Data- m.fl. specialister inom teknik och naturvetenskap	0	1
Specialister inom samhälls- och socialvetenskaper	1	0
Övrig kontorspersonal	0	1
Primärskötare, närvårdare m.fl.	6	8
Kockar, storhushållspersonal	6	0
Städare	4	0
Fastighetsskötsel	3	3
Totalt	71	50

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Tabell 13. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom den statliga sektorn, våren 2008 och våren 2009

Yrkesgrupp	Våren 2008	Våren 2009
Tulltjänstemän	1	0
Gräns- och sjöbevakare	3	2
Skatteberedare och -inspektörer	2	0
Administrativa tjänstemän	2	2
Häradsutmätningsman (biträdande utmätningsman)	1	0
Övrig kontorspersonal	0	1
Övrig personal i kundservice	2	0
Totalt	11	6

Anm.: Talen är avrundade

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

6. Fortbildning

6.1 Fort-/vidareutbildning inom den privata sektorn

I årets konjunkturenkät frågade vi också företagen i vilken utsträckning de tror att de kommer att satsa på fortbildning under den närmaste 12-månadersperioden. Som vi ser i den översta raden i *Tabell 14* ligger den sammanvägda andelen i år något lägre än i fjol och strax under medeltalet, som ligger på var fjärde anställd.

Tabell 14. Andelen som fortbildar sig varje år i det privata näringslivet, efter bransch 2006-2009 (procent)

	2006	2007	2008	2009	medeltal 2006-2009
<i>Totalt</i>	24	25	31	23	26
Primär	10	34	33	23	25
Livsmedelsindustri	12	19	11	27	17
Övrig industri	20	27	33	16	24
Vatten och el	53	52	40	26	43
Bygg	13	20	19	20	18
Handel	22	21	23	24	22
Hotell- och restaurang	32	19	15	12	19
Transport och kommunikation	23	25	31	15	23
Finans	41	30	50	59	45
Övrig service	36	29	35	43	35

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

Även om osäkerheten kring uppgifterna om andelen som fortbildar sig är rätt stor, bör vi nu kunna fastslå att branscherna 'vatten och el', 'finans' (bank- och försäkring) och 'övrig service' har den högsta fortbildningsfrekvensen i medeltal under de senaste åren. Vi vet också sedan tidigare att just dessa branscher har den största andelen högskoleutbildade.⁴ Den nära liggande slutsatsen är att den som är högre utbildad har större chans att få förkovra sig genom fort-/vidareutbildning på sitt arbete.

⁴ Resultatet går väl ihop med den allmänna tesen vi härledde från vår utbildningsutredning (ÅSUB Rapport 2006:2, *Det framtida behovet av utbildning på Åland*); nämligen att utbildning verkar generera mera utbildning för den enskilde individen.

Liksom ifjol kunde vi på frågan om vilket område företagen tänkte satsa sin fortbildning på, först konstatera att engagemanget i frågan skiljer sig avsevärt mellan de olika branscherna. Nedan listas de viktigaste områdena som man inom de enskilda branscherna kan tänka sig att satsa utbildningsresurser.

- *Primärsektorn:* fiskodling, skogsbranschen, säkerhet
- *Livsmedelsindustri:* miljö, hälsa, styckning
- *Övrig industri:* arbetsledning, dataprogrammering, datateknik och annan datarelaterad utbildning, försäljning, journalistik, grafisk formgivning, guldsnideri, hyvelteknik, internutbildning, IT, plastkunskap, projektledning, reklam och lagar, teknik
- *Vatten och el:* elsäkerhet, teknik och IT
- *Bygg:* Arbetsplanering, administration, butiksförsäljning, byggteknik vidareutbildning inom VVS, elinstallation, elsäkerhetsfrågor, produktinformation
- *Handel:* datakunskap och -teknik, data och försäljning, däckhantering, arbetssäkerhet, fortbildning för mekaniker, elmontering och annan elutbildning, recepthantering, kassa/data och försäljningsteknik, kunskapsrelaterad kvalitetsutveckling, produktinformation, produktkunskap
- *Hotell- och restaurang:* datateknik, ekonomi, fortbildning, första hjälp brandskolning, marknadsföring.
- *Transport och kommunikation:* datakunskap, fortbildning, kompetensutveckling för chaufförer, kundservice, ledarskap, miljö och säkerhet, skolning av piloter enligt lag, språkutbildning, brand, ordningsmannautbildning, säkerhet, ledarskap försäljning, trafik.
- *Bank- och försäkring:* försäljning, säljledning,
- *Övrig service:* produktinfo, träning, nätverksutbildning, mode, personlig utveckling, miljöutbildning, administration, entreprenörskap, EU-kunskap, formgivning, IT-utbildning, programmering, redovisning, beskattning, städning, systemutveckling, teamarbete, webb, säkerhet, VVS, vårdbemötande

Genomgående teman i fortbildningssatsningarna inom de olika branscherna verkar liksom för ett år sedan vara dels IT, dels säkerhetsutbildning.

Vilken slags fortbildning och/eller vidareutbildning kan man inom det privata näringslivet tänka sig bekosta under det närmaste året? Frågan i vår konjunkturenkät ställdes enkelt, med två, varandra icke-uteslutande alternativ: a) enskilda, kortare utbildningstillfällen och b) utbildning för examen/certifiering.

Liksom för ett år sedan är det enskilda kortare utbildningstillfällen som omfattas av de flesta företagen. Siffrorna i *Tabell 15* visar att 86 procent av företagen kan tänka sig att bekosta kortare utbildningstillfällen, vilket är ungefär samma nivå som för ett år sedan. Andelen som kan tänkas bekosta utbildning för examen/certifiering har däremot stigit från 8 till 17 procent.

Alternativet 'utbildning för certifiering' visar sig vara ett alternativ i första hand för företagen inom branscherna bygg-, finans och övrig service.

Tabell 15. Fortbildning/vidareutbildning som man kan tänka sig bekosta under det närmaste året, inom det privata näringslivet. Procentuella andelen av företagen inom branscherna som angivit respektive alternativ.

	Enskilda, kortare utbildningstillfällen (procent av företagen)		Utbildning för examen/certifiering (procent av företagen)	
	Våren 2008	Våren 2009	Våren 2008	Våren 2009
Totalt	87	86	8	17
Primär	90	82	0	9
Livsmedelsindustri	100	100	0	0
Övrig industri	95	92	12	8
Vatten och el	84	100	47	0
Bygg	87	90	26	29
Handel	83	88	11	4
Hotell och restaurang	49	73	10	18
Transport och kommunikation	83	78	6	15
Finans	94	67	6	33
Övrig service	96	94	7	37

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

6.2 Fort- och vidareutbildning inom den offentliga sektorn

Drygt hälften av de anställda inom den offentliga sektorn fortbildar sig i nuläget. Inom *landskapsförvaltningens* och dess underställda enheter och myndigheter (exklusive

ÅHS och Högskolan på Åland) är fort- och vidareutbildningsfrekvensen relativt låg; cirka 25 procent (21 procent för ett år sedan). Därmed ligger den i nivå med genomsnittet i den privata sektorn. Fortbildningsfrekvensen varierar också här kraftigt mellan enheterna. Den är högst vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och hos Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Inom alla avdelningar inom landskapsregeringen kan man tänka sig att bekosta enskilda kortare utbildningstillfällen. Utbildning för examen/certifiering förekommer främst hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Av de anställda vid den offentliga hälso- och sjukvården är det en stor majoritet (88 procent, se *Tabell 16*) som fort- och vidareutbildar sig. Inom ÅHS lyfts kognitiv beteendeterapi fram som ett prioriterat satsningsområde.

Tabell 16. Fortbildning inom den offentliga sektorn (andelar och antal personer)

	Procent	Antal
Totalt	53	1 806
Hälso- och sjukvården	88	758
Skolorna	61	398
Kommunsektorn, exklusive skolorna	41	518
Landskapsförvaltningen och landskapsregeringen underställda enheter	25	109
Staten	14	24

Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Som framgår av *Tabell 16* har de *skolanställda* den näst högsta fortbildningsfrekvensen av de offentliganställda (61 procent). Det vanligaste ämnet för fortbildning inom skolan är IKT, och dessa förekommer i första hand vid enstaka utbildningstillfällen.

De anställda inom *kommunsektorn* har en betydligt lägre fortbildningsfrekvens; 41 procent. Inom denna sektor varierar ämnena; här kommer allt från ledarskapsutbildning till äldreomsorg och vidareutbildning inom köksbranschen.

Inom den *statliga sektorn* som helhet är fortbildningsfrekvensen låg, endast cirka 14 procent. Fortbildningsfrekvensen varierar dock kraftigt mellan olika enheter. I stort sett all fortbildning sker vid enstaka utbildningstillfällen.

På frågan *vilken slags fortbildning och/eller vidareutbildning* man kan tänka sig att bekosta inom den statliga sektorn anger alla enheter att de kan tänka sig bekosta enskilda, kortare utbildningstillfällen. Utbildning för examen/certifiering förekommer främst hos sjöbevakningen.

Svaren på frågan om vilket område man främst planerar att satsa på skiljer sig naturligtvis mellan enheterna och myndigheterna. Där förekommer så vitt skilda ämnen som utsökningslagstiftning, arkivering, sjösäkerhet, och IT.

7. Bedömning av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands inom den offentliga sektorn

På uppdrag av Utbildningsavdelningen vid Ålands landskapsregering ställde vi för andra året i följd i arbetskraftsenkäten till den offentliga sektorn två frågor om bedömningen av utländska yrkeskvalifikationer. Den första frågan lød: "Hur stort är ert nuvarande behov av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands?" Vi bad respondenterna uppge antal fall per år, där sådana bedömningar aktualiserats.

Vi bad också de svarande uppskatta hur behovet av sådana bedömningar skulle utvecklas under det närmaste året. Frågan vi ställde var: "Uppskatta ert behov under det kommande året av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands?" Alternativen som gavs var: 'minskar', 'stabilt', 'ökar'.

Inom den *statliga sektorn* verkar det enda stället där man har behov av att bedöma yrkeskvalifikationer som förvärvats utomlands vara inom luftfarten. Att någon förändring skulle vara förestående tror man inte heller inom den statliga sektorn.

Inom den *kommunala sektorn*, skolorna borträknade, bedömer man att man för närvarande har sammanlagt cirka 14 fall per år där man behöver bedöma utomlands inhämtade yrkeskvalifikationer. (Uppskattningen låg på 8 för ett år sedan). En stor majoritet av kommunerna och kommunalförbunden trodde att behovet av denna typ av bedömningar skulle komma att hålla sig stabilt under det närmaste året.

Inom *landskapsförvaltningen och landskapet underställda enheter och myndigheter* uppskattar man att det förekommit fyra tillfällen där det uppstått behov av att bedöma utländska yrkeskvalifikationer. Mer än hälften av enheterna svarade att de för närvarande inte har ett sådant behov. På frågan om hur man bedömde att behovet av valideringen av utländsk yrkeskompetens skulle utvecklas under den nära framtiden svarade en klar majoritet att de trodde att behovet skulle komma att vara stabilt.

Inom *skolorna* verkar behovet av att bedöma utländska yrkeskvalifikationer vara förhållandevis stort. Antalet fall per år av sådana bedömningar uppskattades till 33. (30 fall för ett år sedan). Av dessa står Mariehamns stads grundskolor för 10 fall.

Den samlade bedömningen ser här ut att vara att behovet av validering av yrkeskvalifikationer inhämtade utomlands kommer att vara stabilt under den kommande 12-månadersperioden.

De flesta läkare som rekryteras till ÅHS är utbildade i Sverige, och där uppger man att man har cirka 14 fall per år där man behöver bedöma i utlandet inhämtade yrkeskvalifikationer. Man tror också inom ÅHS att behovet av denna sorts bedömningar kommer att vara stabilt under det kommande året.

Referenser

ÅSUB Rapport 2006:2, *Det framtida behovet av utbildning på Åland*

ÅSUB (2006) *Företagens kompetensbehov 2006*

ÅSUB (2007) *Företagens kompetensbehov 2007*

ÅSUB Rapport 2008:2, *Konjunkturläget våren 2008*

ÅSUB Rapport 2008:6, *Arbetsmarknadsbarometern våren 2008*

ÅSUB Rapport 2009:4, *Konjunkturläget våren 2009*

Bilaga 1: Klassificeringar

Yrkesklassificering: Aggregering av huvudgrupperna i *Yrkesklassificeringen 2001*

I.	Lednings-, specialist- och expertarbete	{	<u>1</u> Chefer och högre tjänstemän
			<u>2</u> Specialister
			<u>3</u> Experter
II.	Kontor- och servicearbete	{	<u>4</u> Kontorspersonal och personal i kundservicearbete
			<u>5</u> Service-, försäljnings- och omsorgspersonal
III.	Manuellt arbete	{	<u>6</u> Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.
			<u>7</u> Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare
			<u>8</u> Process- och transportarbetare
			<u>9</u> Övriga arbetstagare
			(<u>0</u> Militärer)

Branschindelning

1. Primär	{	I. Industri, bygg och primär
2. Livsmedelsindustri		
3. Övrig industri		
4. Vatten och el		
5. Bygg		
6. Handel	→	II. Handel
7. Hotell- och restaurang	{	III. Service
8. Transport- och kommunikation		
9. Bank- och försäkring		
10. Övriga tjänster		

Bilaga 2: Enkäter

- 1) Konjunkturenkäten våren 2009
- 2) Arbetskraftsenkäterna. (Sidan 2 i enkäterna var lika utformad för alla)
 - a. Kommunsektorn (enkätens sida 1 och 2)
 - b. Skolorna (enkätens sida 1)
 - c. Statliga enheter (enkätens sida 1)
 - d. Hälso- och sjukvården (enkätens sida 1)
 - e. Landskapsförvaltningen och landskapsregeringen underställda myndigheter och enheter (enkätens sida 1)

Posta eller faxa! ASUB, PB 1187, AX 22 111 Mariehamn; fax 018-19495
Ni kan också svara via vår hemsida (se följebrevet).

11

A horizontal number line with 20 tick marks, labeled from 0 to 19. The line is used for plotting data points.

☐ nej

Arbetsplatser inom Åland (inkl. eventuella arbetsplatser på åländska fartyg)

Utanför Ålar

d				
---	--	--	--	--

- ☐ bättre ☐ oförändrade ☐ sämre

- ☐ expanderat ☐ bibehållit nuvarande storlek ☐ minskat eller upphört med verksamheten

- ☐ snabbare ☐ lika snabbt ☐ långsammare

- ☐ snabbare ☐ lika snabbt ☐ långsammare

- ☐ förbättrats ☐ oförändrad ☐ försämrats

- ☐ förbättrats ☐ oförändrad ☐ försämrats

- ☐ ökat ☐ oförändrad ☐ minskat

- ☐ ha ökat ☐ vara oförändrad ☐ ha minskat

- ☐ ökat betydligt ☐ motsvarar årligt slitage och avskrivningar ☐ minskat betydligt

- ☐ ökat betydligt ☐ motsvara årligt slitage och avskrivningar ☐ minskat betydligt

1692471932

11. Hur många anställda, omräknat till helårstjänster uppskattar Ni att Ert företag kommer att ha om ett år?

Inom Åland (inkl. eventuella arbetsplatser på åländska fartyg)
Antal:

Utanför Åland
Antal:

12. Uppskatta antalet nyanställningar, ersättande och nya, omräknat till helårstjänster i Ert företag om ett år.

a) Inom Åland (inkl. eventuella arbetsplatser på åländska fartyg)

b) Utanför Åland

Antal nyanställningar/
helårstjänster
sammanlagt (a+b)

 0

Om Ni svarat '0' (inga nyanställningar) på ovanstående fråga, gå direkt till fråga 15!

13. Om Ni planerar att nyanställa under det kommande året, vilken yrkesinriktning kommer Ni att efterfråga mest? (Avser arbetsställen inom och utanför Åland).

Uppskatta antal omräknat till heltidstjänster! (Sammanlagda antalet bör summERA till a+b i fråga 12)

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Serveringspersonal	
Sekreterare, dataregistrerare, fakturerare		Kaptener, styrmän, maskinbefäl	
Kundservice inom penningtrafik		Däcksmanskap, maskinpersonal	
Övrig kontorspersonal		Fordonsförare, chaufförer	
Dataspecialister (programmerare och liknande)		Drifts- och verksamhetschefer	
Dataoperatörer, tekniker och liknande		Byggnadshantverkare, VVS	
Försäljare, butikskassörer		Elektriker, elmontörer	
Fiskodlingsarbetare		Maskinmontörer, -reparatörer	
Kockar, storkhushållspersonal		Fastighetsskötsel, städning	
Annat - vad?		Frisörer, kosmetologer, m.fl.	

Summa nyanställningar
Obs! Summan bör vara = a+b under fråga 12

 0

14. Om Ert företag efterfrågar en särskild yrkesinriktning, vilken tror Ni kommer att vara svårast att få tag på under det kommande året? (Se ovan). Texta och förkorta vid behov!

15. Hur stor andel av Er personal uppskattar Ni att i nuläget fortbildar sig per år?

☐ 0-20% ☐ 20-40% ☐ 40-60% ☐ 60-80% ☐ 80-100%

16. Inom vilket område tror Ni att Ni främst kommer att satsa på fortbildning/vidareutbildning under det närmaste året? Texta och förkorta vid behov!

17. Vilken slags fortbildning/vidareutbildning kan Ert företag tänka sig bekosta under det närmaste året?

☐ enskilda, kortare utbildningstillfällen ☐ utbildning för examen/certifiering (Ett eller två kryss!)

Stort tack för Er medverkan!

0369471932

Skriv ut

Töm formuläret

Skicka

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Övrig kontorspersonal	
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap 1)		Barnskötare, familjedagvårdare, m.fl.	
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap 2)		Primärskötare, närvårdare, m.fl.	
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap 3)		Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	
Bamträdgårds-/förskollärare		Brandmän	
Arkivarier, bibliotekarier, spec. inom museisektor		Restaurang- storhushållspersonal, kockar	
Tekniska experter 4)		Byggnads- reparationsarbetare o. likn. 5)	
Hamntrafikledare		Fastighetsskötare m.fl.	
Sjukskötare m.fl.		Sjukhus-/vård- och köksbiträden, städare m.fl.	
Handledare, socialsektor (ungdomsledare m.fl.)		Gatu- och anläggningsarbetare	
Sekreterare, textbehandlare, mfl		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Antal nyanställningar totalt :	0.00
		Kontroll (skall vara = 0)	0.00

1) T.ex. dataspecialister, byggmästare, väg- planerings, och projektingenjörer, arkitekter, planerare

2) T.ex. socialarbetare, inkl. socialsekreterare, socialinspektörer, psykologer, ekonomer, m.fl. (ej jurister)

3) T.ex. skogsbruksingenjörer och -planerare, lantbruksinspektörer, biologer, miljöhandläggare, inspektörer och -ingenjörer

4) T.ex. byggnads- och brandinspektörer, arbetsledare, eltekniker

5) inkl. montörer

Fortsätt på nästa sida!

Kontroll (skall vara = 0)

8696239575

5. Om ni planerar att anställa under den kommande 12-månadersperioden, vilken yrkesinriktning tror ni kommer att vara svårast att få tag på? (Lämna tomt om ni inte planerar att anställa). Välj om möjligt från yrkesgrupperna i fråga 4!

6. Hur stor andel av Er personal uppskattar ni att i nuläget fortbildar sig per år?

☐ 0-20% ☐ 20-40% ☐ 40-60% ☐ 60-80% ☐ 80-100%

7. Inom vilket område tror ni att ni främst kommer att satsa på fortbildning/vidareutbildning under den närmaste 12-månadersperioden? Förkorta vid behov!

8. Vilken slags fortbildning/vidareutbildning kan Ert företag tänka sig bekosta under det närmaste året?

☐ enskilda, kortare utbildningstillfällen ☐ utbildning för examen/certifiering (Ett eller två kryss!)

9. Hur stort är ert behov av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands? Antal fall/år: _____

10. Uppskatta ert behov under den kommande 12-månadersperioden av bedömning av yrkeskvalifikationer som inhämtats utomlands?

☐ minskar ☐ stabilt ☐ ökar

Tillägg och egna kommentarer

När du är klar, skicka in blanketten (se längst ner på sidan).

När den skickats kommer du automatiskt till ÅSUBs hemsida.

Tack för din medverkan!

1066239579

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. **Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga?** (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarna omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Verksamhetschefer, rektorer		Övrig personal i kundservice 1)	
Universtets- och högskolelärare		Bibliotekarier	
Ämneslärare och lektorer		Restaurang- storhushållspersonal, kockar	
Klasslärare		Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	
Speciallärare		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Studiehandledare			
		Antal:	
Ungdoms-, sysselsättningsledare m.fl.			
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Sekreterare, textbehandlare, mfl			
Övrig kontorspersonal		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	

1) T.ex. receptionister

Antal nyanställningar totalt : 0,00 ←

Kontroll (skall vara = 0) 0,00

1) T.ex. receptionister

Fortsätt på nästa sida!

2396250658

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Försäkringshandläggare m.fl.	
Specialister inom juridik		Övrig kontorspersonal	
Sjö- flyg- och, hamntrafikbefäl, mfl		Övrig personal i kundservice 2)	
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer		Restaurang- storkökspersonal, kockar	
Tulltjänstemän		Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	
Gräns- och sjöbevakare		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Skatteberedare och -inspektörer			
Administrativa tjänstemän 1)		Antal:	
Kommissarier och överkonstaplar		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Sekreterare, textbehandlare, mfl		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Antal:	

1) T.ex. rättegångsbud

2) T.ex. receptionister, telefonister, m.fl.

Antal nyanställningar totalt :

0.00

Kontroll (skall vara = 0)

0.00

Fortsätt på nästa sida!

8517320141

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Överläkare, specialläkare, m.fl.		Sjukskötare, röntgenskötare m.fl.	
Överskötare och avdelningsskötare		Restaurang- storhushållspersonal, kockar	
Socialarbetare		Primärskötare, närvårdare, m.fl.	
Barnmorskor		Barnskötare, familjedagvårdare, m.fl.	
Hälsovårdare		Hemvårdare, personliga assistenter m.fl.	
Fysio- och ergoterapeuter		Sjukhus- och vårdbiträden	
Sekreterare, dataregistrerare m.fl.		Köksbiträden	
Övrig kontorspersonal		Städare	
		Fastighetsskötare	
Annat - vad? (Förkorta vid behov)			
		Antal:	
Annat - vad? (Förkorta vid behov)			
		Antal:	
Antal nyanställningar totalt :		0,00	
Kontroll (skall vara = 0)		0,00	

Fortsätt på nästa sida!

8683029422

Avdelning/enhet

Kontaktperson

1. Er aktuella personalstyrka omräknat till helårstjänster? (Vid behov använd en eller två decimaler):

2. Hur många anställda (omräknat till helårstjänster) uppskattar ni att ni kommer att ha om ett år?

3. Uppskatta antalet nyanställningar under de kommande 12 månaderna. (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster):

Obs! Samma som summan i fråga 4!

4. Om ni planerar att nyanställa under den kommande 12-månadersperioden. Vilken yrkesinriktning kommer ni att efterfråga? (Avser ersättande och helt nya anställningar omräknade till heltidstjänster. Anställningarnas omfattning anges med heltal, och vid behov med en eller två decimaler).

Yrkesgrupp	Antal	Yrkesgrupp	Antal
Chefer inom ekonomi, administration och personal		Kommissarier och överkonstaplar	
Specialister inom juridik		Sekreterare, textbehandlare, mfl	
Specialister inom data, teknik, naturvetenskap 1)		Övrig kontorspersonal	
Specialister inom samhälls- och socialvetenskap 2)		Restaurang- storkökspersonal, kockar	
Specialister inom agrikultur och forstvetenskap 3)		Poliser	
Arkivarier, bibliotekarer, spec. inom museisektor		Byggnads- reparationsarbetare o. likn. 5)	
Tekniska experter 4)		Fordons-/arbetsmaskinförare	
Säkerhets- och kvalitetsinspektörer		Fastighetsskötare, städare, köksbiträden	
Besiktningstekniker		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
Sjöbefäl, hamntrafikledare, mfl		Antal:	
Däcks-, maskinpersonal, m.fl. sjötrafikarbetare		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Annat - vad? (Förkorta vid behov)	
		Antal:	
		Antal nyanställningar totalt :	

1) T.ex. dataspecialister, byggmästare, väg- planerings, och projektingenjörer, arkitekter, planerare

2) T.ex. socialarbetare, inkl. socialsekreterare, socialinspektörer, ekonomer, m.fl. (ej jurister)

3) T.ex. skogsbruksingenjörer och -planerare, lantbruksinspektörer, biologer, miljöhandläggare, inspektörer och -ingenjörer

4) T.ex. byggnads- och brandsinspektörer, arbetsledare, eltekniker

5) inkl. montörer

Fortsätt på nästa sida!

Kontroll (skall vara = 0)

8962210503

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSBYRÅ

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en fristående enhet vars huvuduppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva kvalificerad utrednings- och forskningsverksamhet.

ÅSUB producerar fortlöpande aktuell statistik inom en rad olika samhällsområden. Tyngdpunkten i analysverksamheten utgörs av utredningar inom det ekonomisk-politiska området. Statistiska sammanställningar publiceras regelbundet i serierna ÅSUB Statistik och ÅSUB Statistikmeddelande, medan serien ÅSUB Rapport innehåller utredningar, analyser och annan information om Ålands ekonomi och samhälle.

Mer information om verksamheten och publikationer finns på ÅSUB:s hemsida www.asub.ax

ÅLANDS STATISTIK- OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Tfn +358 (0)18 25490
Fax +358 (0)18 19495
info@asub.ax
www.asub.ax

Ålandsvägen 26
PB 1187
AX-22 111 MARIEHAMN